

BIOLOGICKÉ POSOUZENÍ A DENDROLOGICKÁ STUDIE ZÁMĚRU

„SANACE SKALNÍHO ŘÍČENÍ V ULICI PRÁČATA - I. ETAPA“

Skalní výchozy ul. Práčata, Bosonohy č.p. 54; 56; 58

V Lipně, dne 9. května 2022

Petr Janda - Biologické projekty
Lipno 108, 438 01 Žatec
Petr Janda
IČ: 67834795
e-mail: biologické-projekty@email.cz
www.biologické-projekty.cz

Název: Biologické posouzení a dendrologická studie záměru „Sanace skalního řícení v ulici Práčata - I. etapa“ – Skalní výchozy ul. Práčata, Bosonohy č.p. 54; 56; 58

Toto je biologické a dendrologické posouzení lokality pro záměr sanace skalního masívu v ulici Práčata v Brně – Bosonohách, které z provedených inventarizačních průzkumů popisuje aktuální stav lokality a její osídlení. Byly provedeny botanické a zoologické průzkumy se zaměřením na vegetaci a faunu.

Studie je podkladem pro rozhodnutí orgánů státní správy v ochraně přírody a krajiny podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů. Součástí je dendrologická studie pro potřeby § 8 zákona č. 114/1992 Sb. v platném znění.

Zpracoval:

Petr Janda - Biologické projekty

Lipno 103

438 01 Žatec

IČ: 67834795

tel. 725 969 662

e-mail: biologicke-projekty@email.cz

web: www.biologicke-projekty.cz

Kraj:	JIHOMORAVSKÝ
Katastrální území:	Bosonohy
Zadavatel:	Geotechnika Holý
Termín:	únor – březen 2022

OBSAH

1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY	4
2. METODIKA SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT	4
3. POPIS A VYHODNOCENÍ BIOLOGICKÝCH PRVKŮ KRAJINY	5
3.1 Lokalizace a celkový popis území	5
3.2 Flóra a vegetace	7
3.3 Dendrologické posouzení	11
3.4 Zoologická charakteristika	16
3.5 Další dotčené biologické prvky	18
4. CHARAKTERISTIKA ZÁMĚRU	18
5. ZHODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU	18
6. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	20
7. SEZNAM PŘÍLOH	21

1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Předkládaný text je základním a orientačním průzkumem flóry (včetně dřevin) a fauny lokality, kde je nezbytné provést sanaci skalního masívu na poz. p. č. 1474, 1477, 1480 a 1483, příp. st. p. č. 1473, 1476, 1479 a 1482 v k. ú. Bosonohy a navazující úprava zeleně na části sousední parcely č. 300/2. Zařízení staveniště a přístup je plánovaný na poz. p. č. 1349 a 1350. Pozemky jsou v majetku Statutárního města Brna, pouze poz. p. č. 1350 je v majetku fyzické osoby.

Tato práce je podkladem pro rozhodnutí orgánů státní správy v ochraně přírody a krajiny podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů.

Studie může být zároveň samostatnou součástí dokumentace EIA.

Objednavatelem biologického posouzení je Mgr. Ing. et Ing. Ondřej Holý - Geotechnika Holý.

Předmětem záměru je plánovaná sanace dioritové skalní stěny (brunovistulikum) v ulici Práčata, Brno - Bosonohy. Pod touto stěnou je vystavěna linie rodinných domů a dvorků. Na neskální hraně svahu a nedotčených částech je rudérálně-nitrofilní prost dřevin s dominantním trnovníkem akátem. Dochází zde již ke skalnímu řícení a padání kamenů, na sousední části je již provedena sanace. V současnosti se vyhotovuje projektová dokumentace sanace skalního masívu / stěny.

Objednavatel zadal vypracování tohoto biologického posouzení **zpracovateli**: Petr Janda – Biologické projekty.

Zpracovatelem tohoto biologického posouzení bylo zajištěno prohlédnutí stěny a svahů a zjištění skutečného stavu vegetace a fauny lokality záměru a na základě výše uvedených faktů vypracování inventarizačního průzkumu, zajištění údajů z předchozích průzkumů, vymezení znalostí nezakreslených neověřenými údaji (včetně ústních informací) a vypracování této zprávy. Informace o stavu se vážou k danému datu.

Zpracovatel této studie konstatuje, že je odborně způsobilý provádět průzkumy území i fauny a výsledky dále implementovat v závěrech v souladu s legislativou, zejména se zákonem č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Rizika, která může záměr způsobit pro biotu oblasti, byla vyhodnocena bez opominutí žádného známého faktu. Byl proveden průzkum vegetace a dále je provedený jednoduchý průzkum obratlovců území, odchýlný postup při ochraně ptáků, řešerše dalších reálných rizik, ochrana krajinného rázu a jejich eliminace byla provedena v závěrečné části a doporučení.

Průzkum byl provedený **v zimním období**, nicméně stav skalní stěny nenásvědčuje významnému osídlení (většinou bez vegetace, hrotní část s hustým porostem trnovníku akátu).

2. METODIKA SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT

Vlastnímu vypracování biologického posouzení předcházela **biologický průzkum** provedený formou pochůzek celým zájmovým územím a jeho nejbližším okolím ve dnech:

Datum	Stav počasí
21. 2. 2022	polojasno, oblačno, cca 9°C
22. 2. 2022	polojasno, oblačno, přehánky, cca 7°C

Nejedná se o ideální termín, ale pro potřebu jednoduchého posouzení stavu biotopu a niky je dostatečný (výskyt reliktních druhů a společenstev lze rozpoznat). Byla provedena ústní konzultace s doc. Ing. Radomírem Řepkou, Ph.D. (Mendelova univerzita v Brně), který mj. v katastrálním území Bosonohy mapoval významné krajinné prvky.

Jednotlivé části biologického průzkumu: **flóra a vegetace, fauna a doporučení** zpracovával **Petr Janda**.

Soupis cévnatých rostlin je v daném aspektu konečný. Nomenklatura taxonů **cévnatých rostlin** odpovídá Klíči ke květeně České republiky (Kubát et al. 2002).

Zvýšená pozornost byla věnována zvláště chráněným druhům organismů uvedeným v Přílohách č. 2 a 3 vyhlášky č. 395/1992 Sb. Toto se týká zejména živočichů, kde výčet zaznamenaných druhů rozhodně není, a v rámci biologických průzkumů obecně ani nemůže být, kompletní.

Bezobratlí nebyli shromažďováni přímým sběrem, smýkáním a sklepáváním, pouze byla provedena vizuální prohlídka, dále pak prohlídka stěny dalekohledem a podrobná prohlídka okolí. Determinace bezobratlých byla prováděna na základě vizuálního pozorování a pokud možno do druhu či rodu (v případě ochrany celého rodu nebyl dále zjišťován druh).

Přehled **obratlovců** byl sestaven podle výsledků přímých pozorování a na základě hlasových projevů a pobytových značek (stop, okusu, trusu, nor a hnízd). U ptáků je vždy podmínkou, že jedinci tohoto druhu se na lokalitě vyskytují trvale (množí se) a nebyli zaznamenáni pouze v průběhu migrace (přeletu).

Podrobněji je metodika případně uvedena v rámci každé konkrétní kapitoly části 3.

3. POPIS A VYHODNOCENÍ BIOLOGICKÝCH PRVKŮ KRAJINY

3.1 Lokalizace a celkový popis území

Zájmová lokalita je skalní stěna a svahy v ulici Práčata v Brně – Bosonohách, konkrétně část nad č.p. 54, 56 a 58 a svah nad ulicí až k ulici Padělíky (přístup). Jedná se o skalní stěnu s aktivním říčením a svahy porostlé náletem trnovníku akátu, většinou vyřezávaného a obrůstajícího s keřovým nebo ruderálním podrostem. Spodní část tvoří dvorky a drobné stavby navazujících rodinných domů. Zde je většinou dlažba, beton nebo zbytky zpevnění betonem a jsou zde vystavěné drobné stavby (např. skleník, dílka apod.). Zeleň - dřeviny a porosty svahu jsou bez údržby, patrné je ale občasné vyřezávání a odstraňování uvolněných dřevin na hranách srázu (uvolněné erozi), četné jsou pařezy, viditelné jsou kořeny.

Pozemek je přístupný pouze přes uvedené rodinné domy (dvorkem) anebo z ulice Padělíky, ale přes soukromý pozemek. Lokalitu lze považovat za obtížně přístupnou.

V širším **okolí** zájmové lokality se nenachází žádné přírodovědně významné biotopy. Širší okolí tvoří především zastavěné území Bosonoh a další části Brna – například sídliště Kamenný vrch, ale v rámci širších svahů severozápadně od lokality jsou rozsáhlé zahrádkářské kolonie a navazující porosty dřevin a lesa s určitým stupněm biodiverzity. Jižně pak naopak plochy orné půdy a dálnice D1. Nejbližším reprezentativním územím je plocha PR Bosonožský hájek vzdálený 1,85 km vzdušnou čarou, respektive Hradisko Bosonohy (333 m n. m.) a prameny Leskavy vzdálené 1,4 km. Tyto lokality ale s lokalitou přímo nesouvisí.

Pod lokalitou protéká potok Leskava, který nemá na vegetaci a zřejmě i faunu žádný vliv.

Lokalita se **nachází** v zastavěném území **města Brno – Bosonohy**.

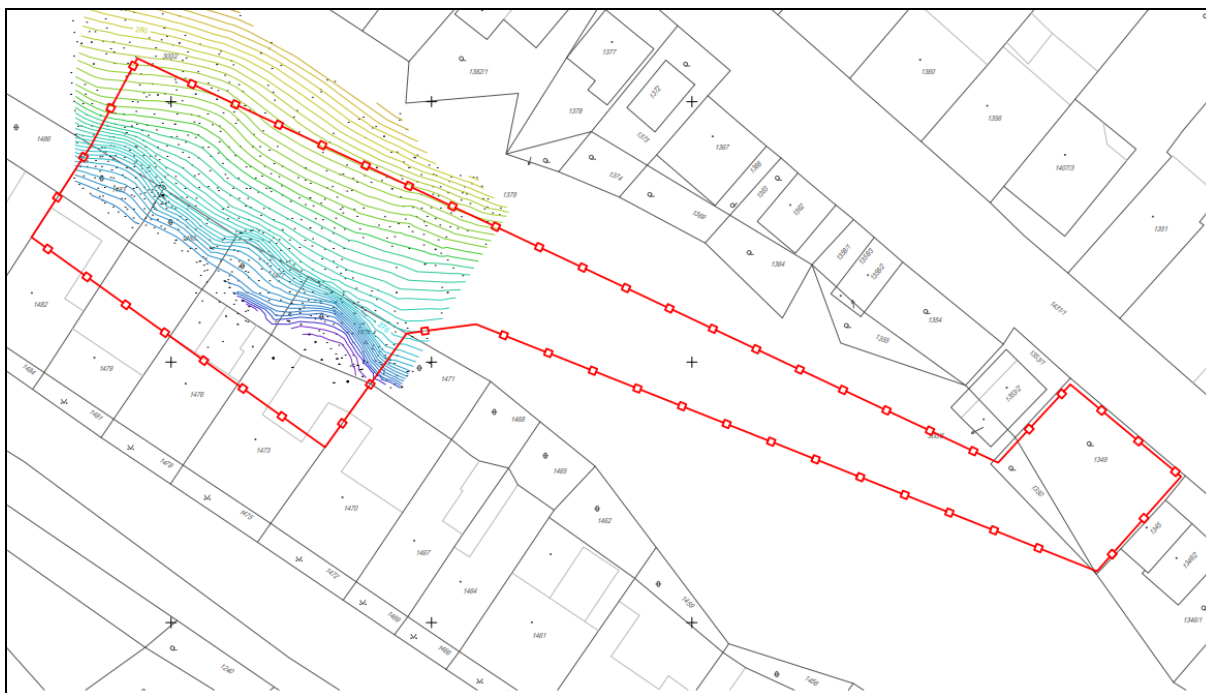
Bezprostřední okolí je tvořeno především plochami porostlého svahu s dominantním trnovníkem akátem (*Robinia pseudoacacia*), jedná se o společenstvo třídy *Robinietae*, respektive *Chelidonio majoris-Robinion pseudoacaciae* Hadač et Sofron ex Vítková in Chytrý 2013. Spodní část je uzavřena souvislou řadou rodinných domů ulice Práčata. Jedná se vždy o antropické, člověkem silně pozměněné biotopy. Vegetace celého navazujícího okolí lokality je spíše ruderalní anebo už striktně ruderalní.

Charakter zkoumané lokality je určen tím, že se jedná především o skalní stěnu a navazující svahy v zastavěném území. Skalní stěny a výchozy jsou charakteristicky rozpraskané a rozdrobené, ale většinou neosídlené rostlinami nebo živočichy kromě vrůstajících keřů a občasných zachycených bylin, často zahradních. Ostatní části svahu jsou porostlé zapojenými porosty trnovníku akátu dřevinami - porost tvoří typické společenstvo svazu *Chelidonio majoris-Robinion pseudoacaciae* Hadač et Sofron ex Vítková in Chytrý 2013, většinou bez podrostu anebo s podrostem tvořeným pouze lipnicí hajní či pažitky pobřežní původem z kultury. Dno stěny a osyp na patě je bez vegetace, jen s občasným porostem striktně ruderalních či obecných druhů v rámci uzavřených dvorků domů.

Aktuální stav a charakter lokality částečně dokumentují fotografie v příloze.

Vyznačení lokality (zdroj: nahlizenidokn.cuzk.cz)

Vyznačení lokality (zdroj: PD)

3.2 Flora a vegetace

Soupis druhů cévnatých rostlin byl proveden na základě terénních průzkumů dne 22. února 2022, který byl proveden pochůzkou po lokalitě. Zaznamenán byl již **podzimní / zimní aspekt**, poznatelných rostlin, ze kterého byl vytvořen souhrnný níže uvedený kompilát.

Součástí práce v terénu bylo vypracování soupisu druhů cévnatých rostlin, vypracování spektra životních forem a vytvoření spektra jednotlivých segmentů vegetace, a celkové zhodnocení stavu dané lokality.

K určování jednotlivých druhů rostlin byl použit Klíč ke květeně ČR (Kubát et al. 2002). Informace o kategorii ochrany podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., a podle Černého a červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Procházka [ed.] 2001).

Informace o původnosti druhu dle seznamu zavlečených druhů rostlin z časopisu Preslia 84/2 (2012) (Pyšek et al. 2012).

Při inventarizaci druhů bylo zhodnoceno pouze stromové (E3), keřové (E2) a bylinné patro (E1). Mechové patro (E0) je vynecháno.

Vysvětlivky zkratk životních forem:

[zpracováno dle: Kubát et al. (2002): *Klíč ke květeně ČR*]

Ef	epifyt	vytrvalé rostliny rostoucí (avšak neparazitující) na těle jiné rostliny, nejčastěji stromu
Ff	fanerofyt	dřeviny s obnovovacími pupeny obvykle více než 0,3 m nad zemí; podle typu rozlišujeme: MFf – megafanerofyt: stromy NFF – nanofanerofyt: keře

Gf	geofyt	vytrvalé byliny s obnovovacími pupeny pod povrchem půdy; přežívají obvykle cibulemi, hlíзами nebo oddenky
Hf	hydrofyt	vodní rostliny s obnovovacími pupeny ponořenými ve vodě
Hkf	hemikryptofyt	vytrvalé až dvouleté byliny s obnovovacími pupeny na nadzemních stoncích těsně při povrchu půdy; pupeny jsou chráněny šupinami nebo nahloučenými jinými orgány a obvykle též sněhovou pokrývkou
Chf	chamaefyt	byliny nebo nízké dřeviny s obnovovacími pupeny nad zemí (nejvýše do 0,3 m)
Tf	terofyt	jednoleté byliny bez obnovovacích pupenů; nepříznivá období přežívají pouze v semenech

Vysvětlivky zkratk invazních statusů:

[zpracováno dle: Pyšek et al. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic]

Cas	casual	náhodný výskyt (druh se ve volné přírodě pravidelně nereprodukuje, a pokud se v krajině vyskytuje v delším časovém horizontu, je závislý na opakovaném, člověkem zprostředkovaném přísunu diaspor)
Nat	naturalized	naturalizace (druh se ve volné přírodě rozmnožuje generativně či vegetativně, jeho výskyt není závislý na dalších introdukcích a jeho přítomnost na určité lokalitě či v určitém území je dosti vytrvalá)
Inv	invasive	invaze (druh se v krajině šíří a vytváří více či méně rozsáhlé populace)

Další použité zkratky v textu:

Vegetace zkoumaného území se skládá z druhů rostlin rozdělených do jednoduchých skupin podle ekologického nároku a podle současného vnímání vhodnosti či nevhodnosti jejich existence na přírodě blízkých lokalitách.

STATUS:

V – druhy vodní a mokřadní

M – druhy přirozeného výskytu, mezofilní (luční), pastvinné a žádoucí a druhy obecné, se širokou ekologickou amplitudou a neřazené do žádné z jiných skupin

R – druhy ruderalní a druhy plevelů

X – xerothermní, teplomilné

C – druhy nepůvodní, invazně se šířící

Z – druhy pěstované nebo zplanělé ze zahrad a polí (může být i C)

L – druhy lesní anebo rovněž druhy lužních lesů.

Inventarizace druhů cévnatých rostlin na lokalitě

E3 Stromové patro

Životní forma	Latinský název	Český název	Status	Zavlečené druhy rostlin Pyšek et al. (2012): in Preslia 84/2 (2012)	Poznámka
MFf	<i>Quercus petraea</i>	dub zimní	L		
MFf	<i>Robinia pseudocacia</i>	trnovník akát	C	inv	dominantní

E2 Keřové patro

Životní forma	Latinský název	Český název	Status	Zavlečené druhy rostlin Pyšek et al. (2012): in Preslia 84/2 (2012)	Poznámka
NFf	<i>Forsythia x intermedia</i>	zlatice prostřední	Z		
NFf	<i>Hedera helix</i>	břečťan popínavý	M		
NFf	<i>Rosa canina</i>	růže šípková	M		
NFf	<i>Rosa x damascena hort.</i>	růže damažská	Z		
NFf	<i>Sambucus nigra</i>	bez černý	R		
NFf	<i>Syringa vulgaris</i>	šeřík obecný	Z		
NFf	<i>Vitis vinifera</i>	réva vinná	Z		

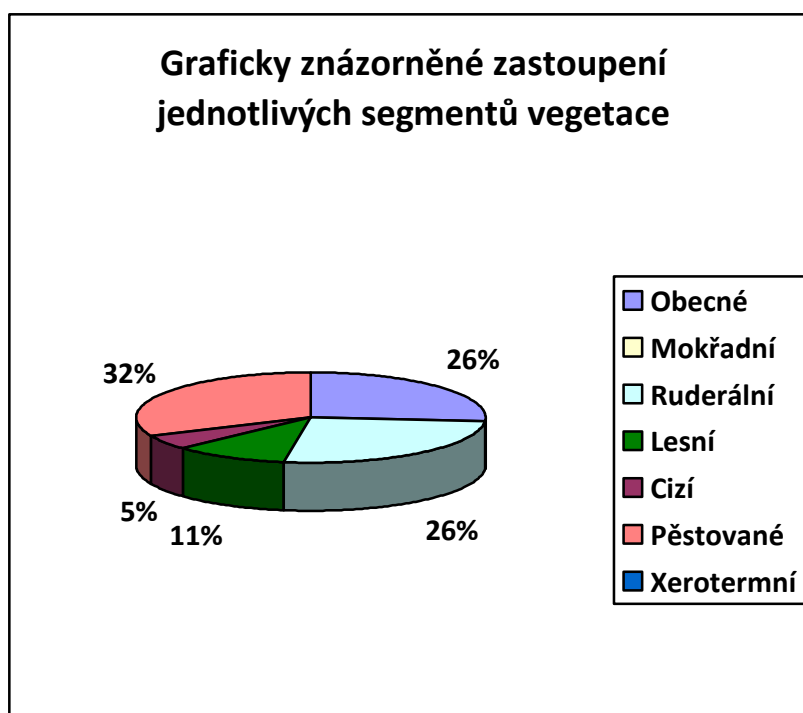
E1 Bylinné patro

Životní forma	Latinský název	Český název	Status	Zavlečené druhy rostlin Pyšek et al. (2012): in Preslia 84/2 (2012)	Poznámka
Gf	<i>Allium schoenoprasum</i>	pažitka pobřežní	Z		zplanělá
Gf	<i>Elymus (Elytrigia) repens</i>	pýr plazivý	R		
Hkf	<i>Festuca sp.</i>	kostrava	M		
Hkf	<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší	R	nat	
TF	<i>Poa annua</i>	lipnice roční	R		
Hkf	<i>Poa nemoralis</i>	lipnice hajní	L		
Gf	<i>Scilla sp.</i>	ladoňka	Z		pěstovaná
Hkf	<i>Taraxacum sect. Ruderalia</i>	pampeliška lékařská	R		
Hkf	<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek	M		
Hkf	<i>Vicia sp.</i>	vikev	M		

Zastoupení jednotlivých segmentů vegetace

Vegetace celkově		
Status	Počet	Zastoupení v %
Mokřadní	0	0
Obecné	5	26
Ruderální	5	26
Lesní	2	11
Pěstované	6	32
Xerothermní	0	0
Cizí	1	5

Graficky znázorněné zastoupení jednotlivých segmentů vegetace

Vlastní skalní stěna **je téměř bez vegetace**, jen s občasným uchyceným jedincem dřeviny (nejčastěji trnovníku akátu) nebo byliny (vlaštovičnick větší) či trávy (kostrava).

Na okolních přilehlých svazích a hraně se jedná se o vegetaci charakteristickou pro porosty svazu *Chelidonio majoris-Robinion pseudoacaciae* Hadač et Sofron ex Vítková in Chytrý 2013 all. nova hoc loco, pravděpodobně *Poa nemoralis-Robinetum pseudoacaciae* Němec ex Vítková et Kolbek in Kolbek et al. 2003. Jedná se o světlý a řídký porost trnovníku akátu (*Robinia pseudoacacia*), ale většinou bez podrostu, jen místy s chudým podrostem, kde je občas spíše neprosperující podrost lipnice hajní (*Poa nemoralis*), zplanělá pažitka (*Allium schoenoprasum*) anebo vlaštovičnick větší (*Chelidonia majus*). V letním období je pravděpodobně podrost vyvinutější.

Na přilehlých částech skalní stěny (spodní část), které jsou zastavěny nebo upraveny v rámci lidské stavební činnosti (například schodiště, nevyužívaný skleník a jiné přizpůsobení užívání) jsou pak výsadby nebo zplaňující nálety dřevin (růže, zlatice, réva vinná) a bylin.

Nebyly nalezeny žádné významnější druhy anebo druhy zvláště chráněné dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

3.3 Dendrologické posouzení

Jedná se o provedení průzkumu, který k datu šetření (22. 2. 2022) popisuje stav dřevin v zadaném území. Je vyhodnocen stav a následně je uvedeno stanovisko k návrhu kácení podle § 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

Posouzení bylo provedeno na základě standardů a metodiky Gregorová, B., Altmanová, O. a Drápalová, P. (1994): Monitoring zdravotního stavu dřevin. Metodika. Část 1. Sběr základních dat. – Praha, přičemž výsledky vizuálního hodnocení jsou zjednodušeně interpretovány v textu. Dále jako hlavní podklad byla použita Metodika AOPK ČR Kolařík, J. a kol. (2017): Oceňování dřevin rostoucích mimo les včetně výpočtu kompenzačních opatření za kácené nebo poškozené dřeviny a podle Metodického doporučení k aplikaci některých ustanovení vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů MŽP - Věstník MŽP, ROČNÍK XV – leden 2015 – ČÁSTKA 1.

Vzhledem k tomu, že se jedná o dřeviny navržené ke kácení z důvodu plánované sanace skalní stěny, nebyly použity metody hodnocení SIA a WLA (Wind Load Analysis) ani další podrobné metody, např. odběry dřeva a zároveň nejsou zpracovány návrhy na péči nebo redukční řez podle Arboristických standardů SPPK A02 002: 2012.

Vzhledem k tomu, že součástí ani podkladem grafické části dokumentace nebylo zaměření, je umístění jednotlivých stromů (položek, respektive zapojených porostů) orientační a zakreslené do ortofotomapy (zdroj: <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>).

Toto posouzení je vypracováno pro všechny stromy v zadaném území:

1. dřeviny s obvodem nad 80 cm obvodu kmene (ve výšce 130 cm nad zemí, popř. v jiné části, pokud v této výšce nemohlo být měřeno) včetně jedinců, jež jsou součástí zapojeného porostu¹,
2. dřeviny s obvodem pod 80 cm pokud se jedná o druhy řazený mezi megafanerofyty (MFf) a zároveň jej nelze charakterizovat jako součást souvislého porostu,

3. zapojené porosty nad 40 m² plochy.

Metodika měření:

Měření bylo prováděno obvyklou a zažitou metodou, a to ve výšce 130 cm nad zemí (prsni, výčetní výši) - obvod dřevin (pomocí svinovacího metru). Pokud nebylo možné provést měření v prsní výši, byl obvod měřen v nejnižším možném místě, zejména u nestandardních kmenů dle níže uvedené metodiky:

- a) Postup měření dimenzí kmene vychází ze Standardů péče o přírodu a krajinu, řada A - arboristické standardy vydávané Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (viz <http://www.standardy.nature.cz>).
- b) Pokud nelze obvod kmene změřit ve výšce 130 cm (např. se kmen větví na kosterní větve v nižší výšce), měří se obvod kmene v nižší výšce tam, kde je nejméně ovlivněn kořenovými náběhy a začínajícím větvením, tedy v místě, kde kmen dosahuje nejmenších rozměrů.
- c) V případě, že je v místě výčetní výšky nerovnost, nebo jiná deformace, měří se obvod kmene nad a pod defektem a výsledný obvod kmene se pak rovná průměru obou obvodů.
- d) Roste-li dřevina na svahu, měří se obvod kmene ve výčetní výšce měřené shora.

¹ Dřeviny s obvodem nad 80 cm nebudou káceny, ale bude pro ně zajištěna ochrana dle příslušné ČSN.

e) Pokud se jedná o stromy větvní se již od země na více kmenů (tzv. vícekmene), pak se bere za základ průměr náhradního kmene ve výšce 130 cm. Průměr náhradního kmene se získá pomocí vztahu:

$$D_{\Sigma} = \sqrt{d_{\max}^2 + d_{\text{ostatní}}^2}$$

kde D_{Σ}průměr náhradního kmene,

d_{\max} průměr největšího kmene,

$d_{\text{ostatní}}$aritmetický průměr šířky kmenů ostatních.

Přepočet průměru kmene na obvod probíhá pomocí vztahu: $O = \pi \cdot D$, kde O je obvod kmene, π je Ludolfovo číslo ve tvaru 3,1416 a D je průměr kmene.

Upřesnění informací k měření:

Výše uvedené údaje jsou zde ponechány pouze z důvodu metodického.

Během šetření bylo zjištěno, že v rámci projektu se jedná o kácení dřevin, které lze charakterizovat jako zapojené porosty. Dále se v lokalitě v rámci záměru (projektu) vyskytují nezapojené porosty (které nedosahují plochy 40 m²). Pro tyto porosty není nutné povolení, respektive ohlášení, podle § 8 zákona č. 114/1922 Sb., o ochraně přírody a krajiny, protože v § 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení.

Povolení ke kácení dřevin, za předpokladu, že tyto nejsou součástí významného krajinného prvku [§ 3 odst. 1 písm. b) zákona], náhradní výsadby (§ 9 odst. 1 zákona) nebo stromořadí, se podle § 8 odst. 3 zákona nevyžaduje:

a) pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,

b) pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,

c) pro porosty energetických dřevin nebo vánočních stromků zpravidla jednoho druhu, pěstovaných pro dosažení rychlé a vysoké produkce stromků nebo dřevní hmoty a s produkčním cyklem mezi sklizněmi do 10 let,

d) pro ovocné dřeviny rostoucí na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada nebo zastavěná plocha a nádvoří.

Měření těchto porostů bylo rovněž komplikované, protože se zpravidla jedná o porosty keřů, nálety a výmladky (obrostlíky z předchozího vyřezávání), a to na velmi svažitých pozemcích, nejčastěji pak na skalním výchozu nebo v rámci staveb (schodiště, terasy) přiléhajících dvorků a drobných staveb na nich. Nelze tedy provést měření klasickou půdorysnou metodou (plocha z ortofotomapy) a ani metodou přímého měření z důvodu nepřístupnosti a neschůdnosti terénu. Šetření bylo rovněž komplikovanější vzhledem k nutnosti pohybu po stěně a navazujících svazích a ztížených možnostech k soustředění.

Výsledné plochy jsou tak kompilací metody měření plochy z ortofotomapy (zdroj: <https://nahlizeni.dokn.cuzk.cz>) a kvalifikovaného odhadu, což je způsob, který citované metodiky umožňují. Jednotlivé interpretace tak podléhají úsudku zpracovatele a mohou se mírně lišit od pojetí jiných osob.

V případě získání přesného geodetického zaměření porostů (např. pro výkaz výměr apod.) a vytýčení v terénu mohou být výměry upřesněny v „ohlášení“ a bude výslovně uvedeno, že došlo k upřesnění ploch z tohoto posudku.

Na skalní stěně každého č.p. se pak většinou žádné porosty nenacházejí, anebo byly částečně odstraněny v rámci běžné údržby.

č. 1. zapojený porost na st. p. č. 1473

Plocha: 17 m²

Stav:

Přesahující porost trnovníku akátu na hraně a svahu skalní stěny, většinou obrůstající pařezy, kořenové výmladky a popř. keře bezu černého.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno**.

Doporučení: **Povolit kácení**.

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace,.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

č. 2. zapojený porost na poz. p. č. 1474

Plocha: 70 m²

Stav:

Porost trnovníku akátu, částečně ořezávaný a s příměsí bezu černého, popř. semenáčů dubu zimního, nad hranou skalní stěny. Měření je převzato z plochy výměry parcely, přičemž skalní stěna je s ojedinělými nálety, často uschlými, poškozenými a ořezávanými. Dřeviny nad 80 cm se zde nenachází.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno**.

Doporučení: **Povolit kácení**.

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace,.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

č. 3. zapojený porost na st. p. č. 1476

Plocha: 14 m²

Stav:

Jedná se o vysazené anebo již spíše zplaňující (zpustlé) keřové porosty, které tvoří především bez černý, semenný nálet a výmladky trnovníku akátu, ojediněle semenáč dubu zimního a případně porosty růží (šípková a damažská), šerák obecný.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno**.

Doporučení: **Povolit kácení**.

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

č. 4. zapojený porost na poz. p. č. 1477

Plocha: 50 m²

Stav:

Porost trnovníku akátu, částečně ořezávaný a s příměsí bezu černého, popř. semenáčů dubu zimního, nad hranou skalní stěny. Měření je převzato z plochy výměry parcely, přičemž skalní stěna je s ojedinělými nálety, často uschlými, poškozenými a ořezávanými. Dřeviny nad 80 cm se zde nenachází.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno**.

Doporučení: **Povolit kácení**.

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace,.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

č. 5. zapojený porost na poz. p. č. 1480

Plocha: 51 m²

Stav:

Porost trnovníku akátu, částečně ořezávaný a s příměsí bezu černého, popř. semenáčů dubu zimního, nad hranou skalní stěny. Měření je převzato z plochy výměry parcely, přičemž skalní stěna je s ojedinělými nálety, často uschlými, poškozenými a ořezávanými. Dřeviny nad 80 cm se zde nenachází.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno**.

Doporučení: **Povolit kácení**.

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace,.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

č. 6. zapojený porost na poz. p. č. 1483

Plocha: 47 m²

Stav:

Porost trnovníku akátu, částečně ořezávaný a s příměsí bezu černého, popř. semenáčů dubu zimního, nad hranou skalní stěny, část porostu je již vyřezávána. Měření je převzato z plochy výměry parcely, přičemž skalní stěna je s ojedinělými nálety, často uschlými, poškozenými a ořezávanými. Dřeviny nad 80 cm se zde nenachází.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno**.

Doporučení: **Povolit kácení**.

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace,.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

č. 7. zapojený porost na poz. p. č. 300/2

Plocha: 885 m²

Stav:

Jedná se o plochu přístupu a zařízení staveniště. Bude zde provedeno odstranění zapojeného porostu kromě případných dřevin (trnovník akát) obvodu nad 80 cm. Porost tvoří především trnovník akát, většinou v obvodech do 80 cm a s příměsí bezu černého, popř. semenáčů dubu zimního; nálety, často uschlými, poškozenými a ořezávanými.

Ekologická hodnota (dle metodiky AOPK ČR): **nezjišťováno.**

Doporučení: **Povolit kácení.**

Fakta rozhodující pro doporučení:

- porost tvoří trnovník akát – invazní dřevina, status: **invazní** neofyt, tvoří metapopulace,.
- jedná se o sanaci skalních stěny = plánovaná investice.

Tabulka:

Číslo	Výměra m ²
1	17
2	70
3	14
4	50
5	51
6	47
7	885
Celkem	1134

Záměr sanace skalní stěny vyžaduje kácení zapojených porostů o výměře 1134 m² a související odstranění dřevin nedosahujících obvodu kmene 80 cm a odstranění všech nesouvislých a specifických porostů keřů, obrostlíků a semenáčů.

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění se jedná o kácení podle § 8 odst. 1 zákona:

§ 8 Povolení ke kácení dřevin

(1) Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem.

Dále bylo v § 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení stanoveno, že povolení se nevyžaduje pro:

Povolení ke kácení dřevin, za předpokladu, že tyto nejsou součástí významného krajinného prvku [§ 3 odst. 1 písm. b) zákona] nebo stromořadí, se podle § 8 odst. 3 zákona nevyžaduje

- a) pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,
- b) pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,
- c) pro dřeviny pěstované na pozemcích vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž dřevin,
- d) pro dřeviny rostoucí v zahradách.

Z tohoto důvodu musí být požádáno o kácení pro dřeviny a porosty nespádající do odstavce a) a b) zákona.

Žádost se doručí na místně příslušný úřad:

Úřad městské části Brno - Bosonohy

Bude oznámeno kácení dřevin rostoucích na pozemku v k.ú. Bosonohy:

- a) zapojených porostů č. 1 až 7 o celkové výměře 1134 m².

3.4 Zoologická charakteristika

Část: BEZOBRATLÍ

Bezobratlí nebyli shromažďováni přímým sběrem, smýkáním ani sklepáváním. Jednalo se o náhodné zaznamenávání zastižených druhů, pouze vizuálním pozorováním.

Během pochůzek nebyla vzhledem k termínu šetření zjištěna běžná fauna bezobratlých kromě ulit měkkýšů. Z měkkýšů jednoznačně dominuje páskovka hajní (*Cepaea nemoralis*) a hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*).

Nebyly zjištěny xylofágní druhy hmyzu – rozpadající se dřevo nebo stromy s dutinami spíše chybí, na mrtvém dřevu pařezů nejsou téměř žádné požerky.

Na skalní stěně nebyly zjištěny žádné pobytové stopy hmyzu, např. zbytky hnízd blanokřídlých, nory, stavbičky samotářských včel a vos aj.

Část: OBRATLOVCI

Metodika průzkumu:

Průzkum byl zaměřen na živočichy, kteří mají přímou vazbu na lokalitu a kteří by mohli být přímo ovlivněni.

Vlastní průzkum ptáků byl proveden pochůzkou po lokalitě a pochůzkou metodou bodového transektu: 3 body (stěna každého č.p) po dobu cca 20 minut zaznamenávání všech viděných a slyšených ptáků dané lokality.

Průzkum ptáků (a obratlovců) byly prováděny dne 22. 2. 2022 (polojasno, spíše zataženo, občas déšť – přehánka), nejedná se o ideální termín.

Průzkum ptáků se zaměřil přímo na plochu realizace záměru (hnízdění, zdržování se).

Vysvětlivky:

§ Zvláště chráněné druhy dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb. (v platném znění)

KO – kriticky ohrožený

SO – silně ohrožený

O – ohrožený

B - zkratky podle Bernské úmluvy (**B1** - přísně chráněné druhy, **B2** - chráněné druhy)

NAT - kategorie podle Natura 2000 (**A** - druhy vyžadující územní ochranu, **B** - druhy vyžadující přísnou ochranu, **C** - druhy, jejichž odebrání z přírody je předmětem opatření).

Obojživelníci a plazi nebyli zjištěni.

Ptáci

Jméno	Statut	Výskyt
<i>Columba palumbus</i> , holub hřivnáč		Hojný.
<i>Parus major</i> , sýkora koňadra		Hojná, dominantní druh.
<i>Pica pica</i> , straka obecná		Hojná.
<i>Turdus merula</i> , kos černý		Hojně, dominantní druh.

Hnízdění vybraných druhů ptáků:

Fauna ptáků je obecná anebo spíše chybí, je zde vázaná na stromové porosty svahů mimo plochy záměru (anebo zahrady a břehové porosty potoka mimo záměr).

V rámci tohoto průzkumu bylo především prověřováno hnízdění ptáků, respektive přítomnost ptačích **hnízd v korunách a porostech**, které by mohly být v rámci sanace, respektive přípravy stavby odstraněny. **Během průzkumu nebyla ohrožená hnízda nalezena.** Ptáci zde hnízdí, ale nejsou přímo vázaní na sanované plochy (nebo s předpokládanou sanací – tedy skalní výchozy). Rovněž se předpokládá pokácení stromů v době mimo vegetaci, a tedy i mimo hnízdění.

Vzhledem k termínu nebyla možnost zaznamenat tažné druhy ptáků, ale výskyt vzácnějších nebo zvláště chráněných druhů včetně slavíka obecného se nepředpokládá.

Záměrem nebudou dotčeny druhy ptáků tak, aby bylo nutné vydávat rozhodnutí o odchylném postupu podle §5a zákona č. 114/1992 Sb.

Savci

Jméno	Statut
<i>Felis catus</i> , kočka domácí	
<i>Martes foina</i> , kuna skalní	
<i>Mus musculus</i> , myš domácí	

Fauna savců je zcela běžná a obecná. Dominuje městský predátor – kočka domácí.

V průběhu průzkumu nebylo vzhledem k termínu a průběhu počasí prováděno měření identifikátorem netopýrů Magenta 5. Nicméně stav skalní stěny nenasvědčuje možnému osídlení netopýry.

3.5 Další dotčené biologické prvky

Sledovaná lokalita není součástí zvláště chráněného území; není zde vyhlášena ptačí oblast anebo evropsky významná lokalita. Záměr se nedotkne přechodně chráněné plochy.

Záměr nezasahuje krajinný ráz chráněný § 12 zákona č. 114/1992 Sb.

Z biologických prvků chráněných zákonem se záměr dotkne:

a) dřevin rostoucích mimo les (dále jen dřevin).

4. CHARAKTERISTIKA ZÁMĚRU

Předmětem projektu je stabilizace skalní stěny a svahů nad rodinnými domy č.p. 54, 56 a 58 v ulici Práčata, Brno – Bosonohy.

5. ZHODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU, SHRUTÍ A ZÁVĚRY

(i) Biologický průzkum

V posuzované lokalitě bylo v průběhu botanického průzkumu zaznamenáno pouze cca **19 taxonů cévnatých rostlin**, žádný z nich nepatří mezi zvláště chráněné.

Dále bylo zjištěno **nejméně 7 taxonů obratlovců**, z toho **4 druhy ptáků a 3 savců**, žádný z nich nepatří mezi zvláště chráněné. Netopýři ve skalních útvech nebyli nalezeni.

(ii) Celkové zhodnocení území s ohledem na další biologické prvky chráněné zákonem

Záměr zásadně nezasahuje do žádného z biologických prvků zvláště chráněných zákonem a nemá podstatný negativní vliv na prvky nacházející se v sousedství.

Zásah do mimolesní zeleně (kácení dřevin) bude řešený v samostatném řízení. V této práci je uvedena kapitola s dendrologickým posouzením.

(iii) Přímé a nepřímé vlivy na organismy a ekosystémy

Přímé vlivy

Terénní úpravou před zahájením prací dojde k **fyzické likvidaci jedinců dřevin a k zásahu do biotopu bezobratlých (porosty dřevin)**. Přímé negativní vlivy na obratlovce nelze očekávat.

Diskutován je dále **vliv záměru na populace a jedince**.

Dopad na populace lze hodnotit velmi obtížně (problém je ve vlastní definici pojmu i v prostorovém vymezení populací, v absenci informací o velikostech jednotlivých populací atd.). Reálně lze takto uvažovat pouze u některých druhů s výskytem na specifických a jasně vymezených nikách, s nízkou pohyblivostí a omezeným kontaktem s dalšími populacemi v okolí. V řešeném území se ale tyto populace nevyskytují, a to ani u bezobratlých. Přímé negativní vlivy záměru na populace obratlovců lze zcela vyloučit.

Faktory ovlivňující záměr z hlediska fauny

Izolovanost zjištěných populací: všechny zjištěné druhy mají možnosti existence na přilehlých anebo blízkých lokalitách.

Mobilita zjištěných druhů živočichů: obratlovci sledované lokality jsou dostatečně mobilní, druhy bezobratlých jsou přímo vázány na lokalitu, respektive prostředí lokality a částečně imobilní.

Dopad na jedince v souvislosti s kácením a úpravami skalní stěny je zřejmý především u bezobratlých a rostlin; u obratlovců se týká zejména ptáků, vliv na ptáky lze snížit načasováním zásahu mimo období hnízdění, které probíhá u většiny druhů od dubna do července.

Přímé dopady záměru lze eliminovat a při realizaci navrhovaných opatření je považovat za přijatelné.

Nepřímé vlivy

Lze jmenovat zvýšenou prašnost, hluk a rušení lidskou přítomností při záměru, dále při kácení dřevin a úpravách terénu. Nepřímé vlivy budou omezeny až po dokončení stabilizace masívu (přítomnost lidí je zde trvalá = užívaný areál). Škody způsobené nevhodnými úpravami nejsou předpokládány, naopak odstranění náletů může být žádoucí a prospěšné. Případné zasíťování skalní stěny není často žádnou překážkou k rekolonizaci.

Přímé i nepřímé vlivy na další biologické prvky

Jde především o dřeviny a jejich porosty na lokalitě. Jednotlivé **dřeviny** i jejich skupiny určené ke kácení budou **přímo** fyzicky zlikvidovány, **nepřímo** se tím sníží nabídka biotopů, úkrytů, hnízdních i potravních možností pro některé druhy (ptáků).

(iv) Navrhovaná opatření

Veškeré **kácení** navrhuji realizovat **mimo období hnízdění ptáků** (tedy mimo období března až červenec). Při případné kolizi termínu hnízdění s nutným provedením (zahájením) prací a termínu hnízdění lze provést kácení za přítomnosti biologického dozoru, který ale vyloučí hnízdění (v průběhu šetření nebyla hnízda nalezena).

Další opatření anebo podmínky nejsou nutná a navrhovaná.

**ZPRACOVATEL TOHO BIOLOGICKÉHO POSOUZENÍ DOPORUČUJE ORGÁNU STÁTNÍ SPRÁVY
OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY VYDAT SOUHLASNÉ STANOVISKO.**

6. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

- Anděra M. & Horáček I. (1982): Poznáváme naše savce. Mladá Fronta. – Praha.
- Dykytová, D. a kol. (1989): Metody studia ekosystémů. – Praha.
- Hejný S. & Slavík B. [eds.] (1988): Květena České republiky. 1. Academia. – Praha.
- Hume, B. (2004): Ptáci Evropy. – Praha.
- Chytrý M., Kučera T. & Kočí M. [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. – Praha.
- Chytrý, M., a kol.. Vegetace České republiky 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace / Vegetation of the Czech Republic 2. Ruderal, Weed, Rock and Scree vegetation.. Praha : Academia, 2009.
- Janda, J., Řepa, P. (1986): Metody kvantitativního výzkumu v ornitologii. – Praha.
- Koblížek, J. a Řepka, R. (2003): Klíč k určování stanovištně významných lesních rostlin ve vegetativním stavu. Tišnov : SURSUM.
- Konvička, M., Beneš, J., Čížek, L. (2005): Ohrožený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management. Sagittaria, Olomouc. 127 pp.
- Kubát K. et al. (2002): Klíč ke květeně České republiky. Academia. – Praha.
- Oliva, M. (2012): Významné krajinné prvky okolí obce Bosonohy Diplomová práce. ms. depon in Mendelova univerzita v Brně Agronomická fakulta Ústav aplikované a krajinné ekologie.
- Pyšek P., Danihelka J., Sádlo J., Chrtek J. Jr., Chytrý M., Jarošík V., Kaplan Z., Krahulec F., Moravcová L., Pergl J., Štajerová K. & Tichý L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – Preslia 84: 155–255.
- Šťastný K., Bejček V. & Hudec K. (2006): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice, 2001-2003. Aventinum. – Praha.
- Veselý, V. (2008): Seznam zvláště chráněných druhů v ČR. Fauna Bohemiae Septentrionalis. Tomus 33. – Ústí nad Labem.
- Vojar, J. a kol. (2009): Biologické hodnocení lokality Hanspaulka. unpubl.
- Zavadil, V., Sádlo, J. a Vojar, J. [eds.] (2011): Biotopy našich obojživelníků a jejich management. Metodika AOPK ČR. Praha.

7. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Fotodokumentace aktuálního stavu lokality (všechny snímky Petr Janda)

Charakter lokality.

Charakter lokality.

Detail skalní stěny.

Vegetaci řídké prostory trnovníku akátu s chudým podrostem bylin.

Příloha č. 2 – Dendrologická tabulka

Č.	Taxon	Plocha	Fyziologická vitalita					Biomechanická vitalita					Doporučení	Poznámka
			zavětvění	proschnutí	poranění	výmladky	celkem	suché větve	dutiny	houby	těžiště	větvění		
1	zapojený porost	17		+	+	+	2	+					1	povolit kácení
2	zapojený porost	70		+	++	+	3	++			+		2	povolit kácení
3	zapojený porost	14		+	+	+	2	+					1	povolit kácení
4	zapojený porost	50		+	++	+	3	++			+		2	povolit kácení
5	zapojený porost	51		+	++	+	3	++			+		2	povolit kácení
6	zapojený porost	47		+	++	+	3	++			+		2	povolit kácení
7	zapojený porost	885		+	+	+	3	+					1	povolit kácení
Celkem	zapojený porost	1134		+	++	+	3	++			+		2	povolit kácení

Vysvětlivky k tabulce:

- **č.** - číslo hodnocené dřeviny podle čísla z grafické přílohy
- **taxon** - vědecký název dřeviny
- **o. cm** - obvod kmene
- **fyziologická vitalita** (souhrnný parametr, který popisuje životaschopnost jedince, tzn. dynamiku průběhu jeho fyziologických funkcí)

0 vitalita výborná

1 vitalita mírně narušená

2 vitalita zhoršená (koruna začíná prosychat)

3 vitalita výrazně zhoršená (prosychání dynamicky pokračuje)

4 vitalita zbytková

5 odumřelý strom

- **provozní bezpečnost** (souhrnný parametr, který popisuje potenciál ohrožení daný stabilitou stromu s ohledem na charakter lokality = cíl)

0 PB dobrá (strom neohrožuje své okolí)

1 PB zhoršená (strom ohrožuje své okolí)

2 PB kritická (strom vážně ohrožuje své okolí, hrozí škoda značného rozsahu)

3 PB havarijní (strom vážně a bezprostředně ohrožuje své okolí – hrozí

nebezpečí z prodlení)

- **návrh opatření** – doporučení ke kácení
- **poznámka** (jiné podstatné či zpřesňující skutečnosti).

Pro doplnění znalostí byly do tabulky následující jevy, upřesňující stav dřeviny:

Fyziologická vitalita:

Zavětvení

Prosychání koruny

Poranění kořenových náběhů, kmenů a větví

Výmladky, existence a tvorba

Biomechanická vitalita:

Výskyt suchých větví

Hniloby a dutiny - výskyt a nebezpečnost těchto hnilob a dutin pro stabilitu stromu

Dřevokazné houby

Nepříznivé umístění těžiště

Chybné větvení - výskyt „V“ vidlic

Pokud byl zaznamenán výskyt daného jevu je to označeno +, pokud byl výskyt jevu velký, pak ++.